

WAYS OF USING INNOVATIVE METHODS IN TEACHING ENGLISH

Dilnoza Hamzayevna SULAYMONOVA¹
**Assistant of Tashkent Institute of Irrigation
and Agricultural Mechanization
Engineers Bukhara Branch**
E mail: dilnozasulaymonova1986@gmail.com

Abstract

This article is about teaching intensive and modern methods of foreign languages, describes new method of teaching.

Key words: Teaching, intensive, marking, teaching method, innovative way.

INGLIZ TILINI O'QITISHDA INNOVATSION METODLARDAN FOYDALANISH USULLARI

Dilnoza Hamzayevna SULAYMONOVA¹
**Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini
mexanizatsiyalash muhandislari instituti Buxoro
filiali O'zbek tili va adabiyoti kafedrası assistenti**
E mail: dilnozasulaymonova1986@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqola chet tillarini o'qitishning zamonaviy va intensiv usullari haqida va o'qitishning eng yangi usulini tavsiflaydi.

Kalit so'zlar: O'qitish, intensiv, baholash, o'qitish metodikasi, innovatsion usul.

Hozirda tezkor rivojlanayotgan zamonda, texnika, ilm- fan ham shiddat bilan yangilanib bormoqda. Har bir sohada bo'lgani kabi ilm-fanda ham salmoqli o'zgarishlar ko'zga tashlanmoqda. Har bir fanni talabalarga yetkazib berishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish davr talablaridan biri hisoblanadi.

Bugungi kunda butun dunyo bo'ylab chet tillarni, ayniqsa ingliz tilini o'qitish barcha sohalarda ta'limning ajralmas qismiga aylandi. Biz hattoki ingliz tilini an'anaviy va zamonaviy metodologiyadan foydalangan holda o'qitishning ikki asosiy turidan foydalanish imkoniyatiga egamiz. Ammo so'nggi davrda butun dunyoda o'qituvchilar har doim zamonaviy metodologiyadan foydalanmoqdalar. Bu ikkita usul yordamida erishilgan natijalarga qaraganimizda, natijalar shuni ko'rsatadiki, zamonaviy uslublar o'rganishga an'anaviy usuldan ko'ra o'rganishga, gaplashishga keng imkon yaratadi. Ushbu omilni inobatga olgan holda, mamlakatimiz hukumati zamonaviy metodologiyadan foydalangan holda O'zbekistonda chet tillarini o'qitishni rivojlantirish uchun ko'p ishlarni amalga oshirmoqda. Buning yaqqol misoli sifatida Prezidentning 10 dekabr kuni qabul qilingan PQ 1875-sonli farmonini keltirish mumkin. 2012 yil "Chet tillarni o'rganishni rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi farmonda ta'kidlanganidek, o'qituvchilarga o'z o'quvchilarini ijodiy va faol bilim olishga undashga imkon beradigan kommunikativ usullardan foydalangan holda chet tillarini o'rgatish muhimdir. Ushbu maqolada men an'anaviy va zamonaviy ingliz tilini o'qitish metodologiyasining xususiyatlarini tahlil qilishga qaror qildim.

Shubhasiz, chet tillarni o'rganishda metodologiyaning maqsadlaridan biri talabaning chet tilini o'rganish qobiliyatini yaxshilashdir. Chet tilini o'rgatish jarayonida zamonaviy ilg'or

pedagogik texnologiyalardan ,innovatsion interfaol usullardan, kommunikativ-axborot vositalaridan foydalanish jiddiy ravishda talab qilinmoqda. Talabalar orasida chet tilini o'rganishga bo'lgan talab oshib bormoqda . Ingliz tilini o'rganayotgan ko'plab talabalar maxsus instrumental maqsadlar uchun ushbu tilga ehtiyoj borligini tan olish ESP-ingliz tilini maxsus yoki o'qitish uchun o'qitishga olib keldi: o'quvchi uchun yagona kiyim. fan uchun ingliz tilini o'qitishga mo'ljallangan darslar va materiallar ko'payishi, tibbiyot qishloq xo'jaligi, muhandislik, turizm va shunga o'xshash "[1.9]" degan ma'noni anglatadi, bu aslida dars mazmuni tanlangan sohaning o'ziga xos lug'ati va grammatikasi bilan chegaralanganligini anglatadi. Masalan, qishloq xo'jaligiga bag'ishlangan kurslar faqat qishloq xo'jaligiga oid so'zlarni o'z ichiga olgan va barcha grammatika faqat qishloq xo'jaligiga bag'ishlangan. Hatto maxsus kommunikativ ingliz tilida ham so'zlar, iboralar va boshqa jumlar va iboralar namunalari chiqarib tashlandi.

An'anaviy metodologiyadan farqli o'laroq, zamonaviy mifologiya ko'proq talabalarga qaratilgan. Jim Skrivenerning so'zlariga ko'ra, o'qituvchining asosiy vazifasi "bo'lishni o'rganishga yordam berish" bo'lib, o'quvchilarni "o'zlarining tezligida ishlashlariga imkon berish, uzoq tushuntirishlar bermaslik, ularni rag'batlantirish orqali" bo'layotgan narsalarga "jalb qilish" ni o'z ichiga oladi. suhbatlar, o'zaro aloqalar, ishlar va hokazolarda qatnashg " [3,18-19]. Qisqacha aytganda, talabalar ushbu jarayonning eng faol elementi. O'qituvchi bu erda tushuntirishni emas, balki o'quvchilarni kashf etishga, sinab ko'rishga, o'rganishni qiziqarli qilishga va hokazolarni rag'batlantirish va qo'llab-quvvatlash uchun zarur. Garchi zamonaviy metodologiyaga muvofiq chet tilini o'rganish maqsadi haligacha muhokama qilinmoqda.mumkin bo'lgan maqsadlar. "O'qishni o'rganish" kitobida Jim Skrivener ta'kidlaydi: hozirgi kunda kelishilgan urg'u "ma'no aloqasi" ga qaratilmoqda. U shuningdek, "tilni mazmunli muloqot uchun foydalanish imkoniyatiga ega bo'lish" deb belgilagan holda kommunikativ kompetentsiyani ta'kidlaydi. "

Ularni tanlab olishning sababi shundaki, bizda ingliz tilini o'qitish uslublarini o'rganish, til o'rganish ko'nikmalarini rivojlantirishga qiziqish mavjud.

O'qitish o'quvchilarga yo'naltirilgan bo'lishi kerak, ular ichidan motivatsiya paydo bo'lishi mumkin, lekin uni tashqariga chiqarib bo'lmaydi, tilni o'rganish va o'qitish muayyan sharoitlarda talabaning ehtiyojlarini qondirganda muvaffaqiyatli bo'ladi, olingan til ko'nikmalari talabalarga kundalik hayotda xizmat qilishi kerak. Tilni o'rgatish va tilni o'rganish, agar insonning his-tuyg'ulari, qadriyatlari va intilishlari juda chuqur darajada yoki o'yinlar, simulyatsiyalar, dramatizatsiya va h.k. orqali namoyon bo'lganda hamkorlik jarayoniga o'xshasa muvaffaqiyatli bo'ladi.

Talabalar ushbu tilni faol ravishda faol ravishda egallab olishlari kerak, chunki tajriba

doimo xatti-harakatlar orqali o'zgarib turadi. Tilni boshqarish xabarlarini tushunish va ularni kontekstda qo'llash qobiliyatini o'z ichiga oladi. Talabalar yangi tilni muhim ijtimoiy ko'nikma sifatida foydalanishni boshdan kechirganlarida, tilni boshqarishni rivojlantirish ijodiy holda mumkin emas, faoliyat esa tilda o'rganilayotgan adabiy, tarixiy, falsafiy, sotsiologik yoki boshqa tarkib bilan bog'liq. Yangi vosita talabalarga tilni tasdiqlash usullarini sinab ko'rganda o'zlarini ko'rish va eshitish uchun qo'shimcha imkoniyatlarni taqdim etadi. Sinovlar jazoga tortilmasligi kerak, bu o'quvchilarni qiziqish uyg'otadigan va talabalar uchun o'sish vositasi bo'lgan qiziqarli muammolarni ishlab chiqishda ishtirok etadigan dars tajribasi bo'lishi kerak. Interfaol usullar boshqa madaniyatga kirishga imkon beradi, bu o'ziga xoslik tuyg'usini chalkashtirmasdan, boshqalarga nisbatan bag'rikenglikdir. Interfaol usullardan foydalanish tilni gapirishga imkon beradi va u sinfdan tashqarida o'rganmoqda, chunki dunyo sayohat texnologiyalari va umumiy manfaatlarga keng yo'l ochmoqda. Ikkinchi tilni o'rganish - bu rivojlanish jarayoni. O'quvchilar mavjud bilimlardan daromadlar to'g'risida tushunarli bo'lishlari uchun foydalanadilar va ular yangi ma'lumotlardan faol foydalanishi kerak, interfaol usullarni joriy etishda o'qituvchi o'quvchilarga ma'qul bo'lgan o'quv uslubini va darsda maqbul ta'lim olish uchun o'qitish uslubini hisobga olish kerak. Interfaol usullardan foydalanish tilni gapirishga imkon beradi va u sinfdan tashqarida o'rganmoqda, chunki dunyo sayohat texnologiyalari va umumiy manfaatlarga keng yo'l ochmoqda. Ikkinchi tilni o'rganish - bu rivojlanish jarayoni. O'quvchilar mavjud bilimlardan daromadlar to'g'risida tushunarli bo'lishlari uchun foydalanadilar va ular yangi ma'lumotlardan faol foydalanishi kerak, interfaol usullarni joriy etishda o'qituvchi o'quvchilarga ma'qul bo'lgan o'quv uslubini va darsda maqbul ta'lim olish uchun o'qitish uslubini hisobga olish kerak. Interfaol usullardan foydalanish tilni gapirishga imkon beradi va u sinfdan tashqarida o'rganmoqda, chunki dunyo sayohat texnologiyalari va umumiy manfaatlarga keng yo'l ochmoqda. Ikkinchi tilni o'rganish - bu rivojlanish jarayoni. O'quvchilar mavjud bilimlardan daromadlar to'g'risida tushunarli bo'lishlari uchun foydalanadilar va ular yangi ma'lumotlardan faol foydalanishi kerak, interfaol usullarni joriy etishda o'qituvchi o'quvchilarga ma'qul bo'lgan o'quv uslubini va darsda maqbul ta'lim olish uchun o'qitish uslubini hisobga olish kerak.

Biror tilda tovushlarning talaffuzi stress, ritm va intonatsiyani o'z ichiga oladi. Har bir tilda o'ziga xos talaffuz tizimi mavjud. Erta bolalikdan ona tillarimizning o'ziga xos intonatsiyasi va talaffuziga ega bo'lish biz uchun qiyin emas. Bizga rasmiy ta'lim kerak emas. Shuning uchun biz boshqa tilni o'rganishni xohlaymiz. Qiyinchilik ikkinchi tilni o'rganayotgan kishi u o'rganayotgan yangi tilda boshlanganida boshlanadi. ba'zi tovushlar ikki tilda o'xshash va shuning uchun ularni osongina topish mumkin. Boshqa tovushlar ko'proq e'tibor talab qiladi va shuning uchun ular odat bo'lib qolmaguncha keng ko'lamda mashq qilish kerak. Talaffuzni to'g'ri

o'rganish ingliz tilini o'zlashtirishda kelgusida muvaffaqiyatga erishish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

References

1. Bancroft, WJ Lozanov usuli va uning Amerikaga moslashuvi. 1985. 25 v
2. Oller va P. Amato (Eds.), Ishlaydigan usullar. Rouli, MA: Nyuberi Uy.
3. Celce-Murcia, M. "Ingliz tilini ikkinchi yoki xorijiy til sifatida o'qitish. Boston: HEINLE-Heinle.
4. Jim Skrivener. «Ta'lim berishni o'rganish»
5. Sulaymonova D.A.Slovarnaya rabota vajnyy omil ovladeniya russkim yazykom v uzbekskoy auditorii. Mejdunarodnyy nauchnyy jurnal "Internauka". –M., 2017. № 9 (13) .Chast 2.2017 g.-30 s.
6. Abdullayeva N.I., Sulaymonova DX, Fattoyeva ZR Xorijiy va noma'lum yo'nalishlarda o'qitish metodikasi. // Biznes va ijtimoiy fanlar Evropa jurnali 2019. № 7. S. 610-611 <https://ejbss.org/> ISSN: 2235-767X
7. Abdullayeva, N. I., Sulaymonova, D. H., & Fattoyeva, Z. R. (2019). Methods of teaching in foreign and nonspecific directions. *European Journal of Business & Social Sciences*,(7), 610-611.
8. Sulaymonova, D. H. (2019). Using music and song in teaching foreign languages. *International scientific review*, (LXIV).
9. Sulaymonova, D. H. (2020).Music and songs as an effective means of teaching foreign languages in ESP classes. *International Journal of Innovation in Engineering research and technology*.
10. Sulaymonova, D. H. (2019). INNOVATIVE AND INTENSIVE TEACHING METHODS OF FOREIGN LANGUAGES. In *EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY* (pp. 68-70).
11. Abdullayeva, N. I. (2019). DESCRIPTION AND EXPLANATION MATERIAL AND SPIRITUAL VIEW OF STUDENTS'CHARACTER IN THE WORLD LITERATURTE. In *EUROPEAN RESEARCH: INNOVATION IN SCIENCE, EDUCATION AND TECHNOLOGY* (pp. 29-31).
12. Abdullayeva, N. I. (2019). METHOD OF TEACHING ENGLISH IN TECHNICAL INSTITUTES. *International scientific review*, (LXIV).